

Indstilling af Mette Mayli Albæk for 'Spionchefen - erindringer fra celle 18'

Det sker meget sjældent, at en enkelt historie, et enkelt journalistisk produkt, en enkelt bog, sætter nyhedsdagsorden på den måde som Mette Mayli Albæks bog om Lars Findsen gjorde. Alle medier var i breaking i et døgn, og der gik ikke mere end 30 timer før et bredt flertal på Christiansborg, var enige om at nedsætte en undersøgelseskommission, der skal kulegrave FE-sagen. Det er uhørt og også historisk. Bogen gjorde FE-sagen til et varmt tema i valgkampen, som både rød og blå blok brændte sig på undervejs. Bogen har medført en alenlang liste af kritiske spørgsmål til landets statsminister og regeringen, hvoraf de fleste stadig står ubesvarede hen.

Når man har læst Mette Mayli Albæks bog til ende, er man dog ikke et sekund i tvivl om, at det vist er rigtig godt med en røntgenundersøgelse af forløbet, for det er helt gennemgående et meget skræmmende vidnesbyrd, som Lars Findsen leverer.

Bogen er forrygende skrevet til trods for, at det mildt sagt ikke har været en let opgave at skulle skrive Danmarks mest hemmelige bog. Kapitlerne æder simpelthen hinanden, i takt med at vi kommer dybere og dybere ned i den danske centraladministration, og får et helt ekstraordinært indblik i denne. Man tror fx det er løgn, når man læser, at Lars Findsen selv fandt på at bytte sig til jobbet som chef for Forsvarets Efterretningstjeneste, kort efter, at han ellers havde fået at vide, at han skulle fyres som departementschef. Men det er ikke løgn, for oplysningerne er senere bekræftet af den tidligere forsvarsminister Peter Christensen. "Foregår det virkelig sådan?," tænker man, og det spørgsmål stiller man nærmest sig selv efter hvert kapitel.

Den journalistiske proces aftvinger derudover afgrundsdyb respekt. Bogens tilblivelse var af indlysende årsager nødsaget til at blive stemplet med YHEM - altså yderst hemmelig - da risikoen for at udgivelsen ville blive stoppet, var overhængende. Forfatteren har fortalt, hvordan alle møder med Lars Findsen er sket i dybeste hemmelighed, hun har måttet skrive på en computer, der ikke har været tilkoblet internettet, mens rettelser er sket i hånden og gamle manuskripter er blevet opløst i et badekar. Det er selvfølgelig ikke hverdagskost og har krævet et uhyggeligt benarbejde, og en ekstraordinær organisering og systematik.

Det er i det hele taget svært at se, hvordan forfatteren kunne have grebet den svære opgave, som det jo er at skrive en bog om en tidligere efterretningschef, der sidder sigtet og senere tiltalt for landsforræderi, mere seriøst an, end hun har gjort. I interviews har hun bl.a. fortalt om de metoder, som hun har anvendt til at faktatjekke sin hovedkilde, nu hvor det af hensyn til bogens hemmeligholdelse, ikke har været muligt at efterprøve oplysningerne, ved at tale med modparten.

Det der dog gør Mette Mayli Albæk mere end værdig til at modtage Cavling-prisen, er det mod, som hun har udvist ved overhovedet at påtage sig den vigtige opgave, som det var at skrive 'Spionchefen - erindringer fra celle 18'. At skulle håndtere en hovedkilde, der har hjernen fuld af statshemmeligheder i en tid, hvor efterretningstjenesterne er på stuegang hos mediernes chefredaktører for at kalde pressen til orden, kræver i sig selv balancegang på en knivsæg. Man havde ikke kunnet fortænke forfatteren i at droppe sit forehavende med tanke på muligheden for at skulle udkæmpe retssager de næste mange år, mod et system der før har vist sig mere end villigt til at bruge endeløse ressourcer på at føre tynde sager. Selv den bedste journalist ville kunne få skriveblokering med tanke på, at hver sætning, hvert et

komma, hver eneste detalje, vil blive vendt og drejet i Buddinge og på Kuppet af statens jurister.

Modet, researcharbejdet, eksekveringen, gennemslagskraften og de voldsomme konsekvenser, gør at Mette Mayli Albæk fortjener Cavlingprisen for at have skrevet ikke bare årets bog, men årtiets bog.

Med venlig hilsen

Kristoffer Eriksen, Frihedsbrevet og Troels Kingo Larsen, Danmarks Radio